

1. Forbered blodprøven

- Brug handsker under hele proceduren.
- Rør ikke ved selve filterpapiret på PKU-kortet på noget tidspunkt før, under eller efter prøvetagning.
- Hælblodprøven tages mellem 48 og 72 timer efter fødslen.

Tages blodprøven på hospitalet

- Hvis der skal tages flere blodprøver fra barnet end PKU-prøven, tag da PKU prøven så tidligt som muligt i prøvetagningsforløbet.
- Find en plan overflade, sprit den af, lad den lufttørre og placer herefter PKU-kortet på fladen.
- Undgå at filterpapiret kommer i kontakt med andre materialer som fx vand, creme, sæbe, mad, væsker osv.
- Udfyld alle felter på forsiden af PKU-kortet med blå eller sort kuglepen eller påsæt labels med informationerne.

Tages blodprøven i hjemmet

- Tag hælblodprøven så tidligt som muligt i besøget, så prøven kan nå at tørre længst muligt inden den pakkes ned.
- Hvis der skal tages flere blodprøver fra barnet end PKU-prøven, tag da PKU prøven så tidligt som muligt i prøvetagningsforløbet.
- Find en plan overflade, sprit den af, lad den lufttørre og placer herefter PKU-kortet på fladen.
- Undgå at filterpapiret kommer i kontakt med andre materialer som fx vand, creme, sæbe, mad, væsker eller søskende, husdyr osv.
- Udfyld alle felter på forsiden af PKU-kortet med blå eller sort kuglepen eller påsæt labels med informationerne.

2. Tag blodprøven

- Varm evt. forsigtigt babyens fod op, fx med en klud opvredet i varmt vand eller en genanvendelig håndvarmer/lommevarmer. Pas på forbrændingsskader, da huden er meget sart.
- Brug ikke vaseline, håndcreme, smertelindrende eller blodcirkulationsfremmende cremer før blodprøvetagning, da dette kan påvirke analyseresultaterne.
- Sprit hælen af og lad den lufttørre, til den er helt tør.
- Hold foden nedad eller under babyens hjertehøjde.
- Omslut hælen med hånden og klem forsigtigt, indtil huden er stram og blodfyldt.
- Brug en steril lancet der svarer til barnets vægt efter producentens anbefalinger.
- Stikket skal foretages på en af siderne af hælen i det bløde område lige over fodsålen (se illustration).
- Stik aldrig bag på hælen eller i nærheden af barnets ankelknogler.
- Placer lancetten på stikkestedet på hælen og udløs lancetten.
- Bevæg forsigtigt barnets hud for at åbne snittet, hvis blodet ikke løber.
- Undgå at klemme eller malke barnets fod for at få blodet til at løbe.
- Tør den første bloddråbe væk med et stykke steril gaze eller lignende.

3. Placer blodet på filterpapiret

- Blodet skal placeres i cirklerne på filterpapiret og skal gennemvæde filterpapiret til modsatte side, så blodspottet har samme størrelse på begge sider og ser ens ud både forfra og bagfra.

- Lad en stor bloddråbe forme på hælen og før en cirkel på filterpapiret hen til bloddråben.
- Lad den hængende bloddråbe røre filterpapiret, så blodet suges op.
- Filterpapiret må ikke komme i kontakt med barnets hud.

Med kapillærrør

- Bruges kapillærrør vær da meget opmærksom på at bruge kapillærrør **uden** tilsætning.
- Et fyldt kapillærrør på 75 ul svarer til en cirkel på filterpapiret.
- Når blodet suges op undgå da at presse på bloddråben eller røre rundt med kapillærrøret for at få blodet opsuget hurtigere.
- Påfør aldrig blod på begge sider af filterpapiret - der må kun påføres blod fra den ene side.
- Genfyld ikke en cirkel der indeholder for lidt blod. Påsæt i stedet blod i en ny cirkel eller påsæt blod udenfor cirklerne, hvis det bliver nødvendigt.
- Hvis der ikke kommer nok blod fra første stikkested, så stik igen på den anden side af samme fod eller på den anden fod. Genbrug aldrig samme stikkested.

4. Tørring af blodprøven

Når blodprøven skal tørre på hospitalet

- Stil eller læg PKU-kortet til tørre på en ren overflade i 2-3 timer ved stuetemperatur uden påvirkning af direkte sollys og varmekilder.

Når blodprøven skal tørre i hjemmet

- Stil PKU-kortet til tørre på en ren overflade i en halv time, hvis muligt, inden det placeres i tørrekassen.
- Placer PKU-kortet i tørrekassen når du forlader hjemmet.
- Hold så vidt muligt tørrekassen væk fra direkte sollys og varmekilder under transport.
- Tag gerne tørrekassen med ind på næste hjemmebesøg, så den undgår unødigt varme, kulde, lys eller fugt.
- PKU-kortene skal afleveres på hospitalet sammen dag, som de er taget.
- På hospitalet tages kortene ud af tørrekassen og tørres evt. færdigt ved stuetemperatur på hospitalet.
- Samlet tørretid er cirka 2-3 timer.

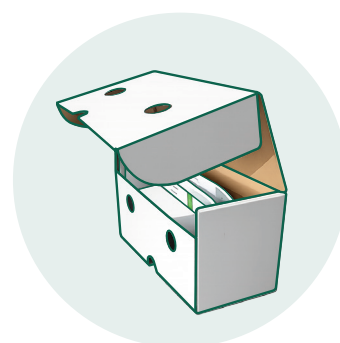
5. Forsendelse af blodprøven til Statens Serum Institut (SSI)

- Det er vigtigt at bruge SSI's grønne PKU-prøvekuverter, når prøverne sendes.
- Det er vigtigt, at prøven er tør inden den pakkes i SSI's PKU-prøvekuvert og sendes.
- Når PKU-kort pakkes i kuverter, vendes hvert kort 180° i forhold til det forrige, så filterpapirerne ikke rører hinanden.
- Placer herefter op til 3 stk. PKU-kort i SSI's PKU-prøvekuvert.
- Anvend aldrig plastikposer eller -charteks til at opbevare eller sende prøverne i.
- Send prøverne med jeres transport til nærmeste store hospital, med regionsbilerne til SSI eller med SSI's transportordning til SSI samme dag, som de er taget.

Tørrekasse

- Tørrekassen kan bestilles hos SSI på samme måde som PKU-kort, -brochurer og -kuverter.
- Lad blodprøven tørre ½ time inden den placeres i tørrekassen for ikke at forurene tørrekassen.
- Der kan være 3 PKU-kort per tørrekasse
- Vend hvert kort 180° i forhold til det forrige, så blodprøverne ikke rører hinanden.
- Så længe tørrekassen er ren indeni kan den genbruges.

OBS: Efter fødslen

- Udlever folderen "Blodprøve fra Nyfødte" til forældrene.
- Udlever **ikke** PKU-kortet til forældrene på forhånd.

Alle nyfødte skal også have lavet høre- og øjenscreening

Vær opmærksom på, at hvis hælprøven tages i hjemmet, skal det sikres at høre- og øjenscreening ligeledes udføres i hjemmet eller at familien har en tid til dette på hospitalet.

Læs mere på
nyfoedte.ssi.dk

| side 3 af 3 |